

для суб'єкта тієї або іншої дії, вчинку. Воно дозволяє учителю самовизначитися і самореалізуватися, вбачити в собі проблему сенсу життя. Будучи не лише системою найбільш загальних суджень, знань, цінностей, про себе, про інших в суспільстві, педагогічна свідомість є в той же час продуктом і результатом індивідуального досвіду, особливим механізмом професійного становлення особи учителя, що дозволяє виступити загальною педагогічною культурою індивідуальною сферою діяльності.

Педагогічні цінності, будучи умовою і результатом відповідної діяльності, мають різні рівні існування: індивідуально-особистісний, професійно-груповий, соціально-педагогічний.

Соціально-педагогічні цінності відбивають характер і зміст цінностей, що функціонують в різних соціальних системах, проявляючись в суспільній свідомості у формі моралі, релігії, філософії. Це - сукупність ідей, норм, звичаїв, що регламентують діяльність суспільства у сфері освіти.

Групові педагогічні цінності є сукупністю ідей, концепцій, норм, що регулюють і направляють педагогічну діяльність у рамках певних освітніх інститутів. Сукупність таких цінностей має цілісний характер і виступає як ціннісно-діюча система, що має відносну стабільність і повторюваність. Ці цінності виступають орієнтирами педагогічної діяльності в певних професійних групах (учителів школи, ліцею, гімназії; викладачів коледжу, технікуму, університету) [2].

Особистісно-педагогічні цінності є складними соціально-психологічними утвореннями, в яких відображені мотиви, ідеали, установки і інші світоглядні характеристики особи учителя, що становлять систему його ціннісних орієнтацій. Остання, представляючи собою аксіологічне Я, дана особистості не як система знань, а як система ціннісних утворень, зв'язаних з емоційно-вольовими компонентами, що приймається особою в якості власного ціннісного орієнтиру, спонукаючого і направляючого її діяльність.

Свідомість кожного конкретного учителя, акумулюючи соціально-педагогічні і професійно-групові цінності, будує свою особову систему цінностей, елементи якої набирають вигляду аксіологічних функцій. До числа цих функцій можуть відноситися концепція формування особистості фахівця, концепція діяльності, уявлення про педагогічну технологію побудови освітнього процесу в школі, про специфіку взаємодії з учнями, про себе як професіонала. Інтеграційною аксіологічною функцією, що об'єднує усі інші, є індивідуальна концепція сенсу професійної педагогічної діяльності в житті педагога.

Література:

1. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії. – Академвидав. – 2010.
2. Щербань П. Сутність педагогічної культури // Вища освіта України. – 2004. - №3. - С.67-72.

РОЛЬ ІНСТИТУТУ КУРАТОРІВ В ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ НА ЕТАПІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ

Мілорадович С.М.
к. психол.н., доцент, професор кафедри педагогіки та психології факультету
Харківського національного університету внутрішніх справ

Максимович С.М.
старший викладач кафедри педагогіки та психології факультету
Харківського національного університету внутрішніх справ

THE ROLE OF THE INSTITUTE OF CURATORS IN THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL IDENTITY DURING THE PROFESSIONAL TRAINING OF POLICE OFFICERS

Miloradovich S.M.
k. psychol.n., Associate Professor, Professor of Pedagogy and Psychology faculty
Kharkiv National University of Internal Affairs

Maximovich S.M.
Senior lecturer in the Faculty of Education and Psychology
Kharkiv National University of Internal Affairs

В умовах соціальних змін, підвищення вимог до сучасного спеціаліста професійна ідентичність особистості стає важливою передумовою адаптації на етапі професійного становлення.

Важливим чинником розвитку професійної ідентичності є процес навчання, соціальне оточення та цінності, що виступають важливими факторами на етапі професійного становлення. Неабияке значення мають і вікові особливості, що впливають на процес здобуття освіти у вищому навчальному закладі, майбутні правоохоронці стикаються з одним із найважливіших етапів свого життя, періодом свого життя, коли значною мірою змінюються їх цінності і світоглядні погляди. Активне формування особистості професіонала.

У своїх дослідженнях С. Безпалий зазначає, що формування професійної ідентичності в процесі навчання відбувається у взаємозв'язку зі створенням спеціально організованого виховного середовища у ВНЗ, яке враховує всі наявні навчальні можливості. Це можливо завдяки якісному підбору викладацького складу, особистому прикладу викладачів, досвіду та авторитету курсової ланки, залученню представників практичних підрозділів, відомих фахівців професіоналів у відставці, оскільки їх вплив як авторитетних і наставників на курсантів може бути визначальним фактором у формуванні професійної ідентичності майбутніх правоохоронців. Навчальний процес не повинен обмежуватися

вирішувати в межах навчання у вищому навчальному закладі, а має закладати фундамент для подальшого вдосконалення і тримання на належному рівні набутих знань і умінь протягом всього періоду проходження служби [3, с.19-24].

Одним з головних напрямків, у межах якого здійснюється процес розвитку професійної ідентичності, діяльність інституту кураторства. *Інститут кураторів* – це управлінська ланка, яка взаємодіє з іншими в системі позааудиторної роботи і забезпечує її організацію на рівні навчальної групи, результатом діяльності якої є набуття молоддю цінною соціального досвіду поведінки, формування у неї ціннісних орієнтацій, а також розвиток індивідуальних якостей особистості. [1, с. 2; 2, с. 68]. Метою виховної роботи куратора є створення колективу в групі. Саме від організаційних та особистісно-професійних якостей куратора залежить вектор професійного та особистісного становлення майбутніх спеціалістів, фахівців правоохоронної спрямованості. Результатом діяльності куратора є набуття курсантами соціального досвіду, формування національної самосвідомості, ціннісних орієнтацій і розвиток професійних якостей особистості.

У своїй діяльності куратор навчальної групи виконує такі функції: діагностичну, яка передбачає регулярний аналіз динаміки самовдосконалення, самонавчання, професійного зростання; прогностичну – передбачає визначення рівня знань та умінь на основі вивчення інтересів і потреб курсантів, дає змогу передбачити проблеми, які постануть перед кураторами в процесі їхньої діяльності; посередницьку – вона передбачає встановлення взаємозв'язку та спільну діяльність багатьох громадських, соціальних, державних структур для вирішення питань і проблем курсантів; охоронно-профілактичну – яка спрямована на організацію роботи з профілактики захворювань, на оволодіння навичками надання першої медичної допомоги, культурою харчування, санітарно-гігієнічними нормами, сприяння формуванню здорового способу життя; превентивну – що дозволяє передбачити, привести в дію соціально-правові, юридичні, психологічні, соціально-педагогічні заходи з попередження та подолання негативних явищ, організацію відповідної допомоги особам, які її погребують; евристичну – для вивчення та використання передового наукового досвіду для покращення виховної роботи; організаторську – що забезпечує надання необхідної допомоги курсантським гурткам, творчим групам, радам студентів; мобілізуючу – переведення об'єкта виховання в суб'єкт самовиховання, самоутвердження; аналітичну – передбачає планування та організацію виховної роботи з кураторською групою на підставі врахування міжособистісних стосунків у колективі, мотивів навчальної та пізнавальної діяльності курсантів, рівня їх інтелектуального розвитку, індивідуальних особливостей, соціально-побутових умов життя, стану здоров'я та результатів; комунікативну – забезпечує налагодження взаємодії із курсантами, пояснювати та аргументувати свою точку зору, уміння та здатність повести за собою інших, захопити ідеєю. Через виконання кураторами своїх основних функцій, здійснюється вплив на ідентифікаційні процеси особистості майбутнього правоохоронця.

Основною формою виховної роботи кураторів у межах позааудиторного та зовнішньо-вузівського компонентів є кураторські години, які можуть здійснюватися у вигляді бесід, «круглих столів», дискусійних клубів, інших заходів виховного впливу в навчальних аудиторіях та гуртожитках (із залученням фахівців різного профілю); культпоходів історичних місцями, до музеїв, картинних галерей, театрів; індивідуальна виховна робота із курсантами з урахуванням їх особистісних особливостей. Крім того проведення виховних годин може передбачати бесіди, розповіді, дискусії, екскурсії, ігрові та рольові ігри: «Інтелектуальний аукціон», «Сократівська бесіда», «Захист проекту», «Відкрита кафедра», «Суд над...», «Філософський стіл», «Дарунок», «Естафета почуттів».

Інститут кураторства є необхідною ланкою в системі управління процесом професійного становлення майбутньої правоохоронної еліти. Ефективна робота куратора навчальної групи є вагомим чинником успішної організації позааудиторної внутрішньовузівської та зовнішньовузівської виховної роботи, що в свою чергу вимагає системної психолого-педагогічної та культурологічної підготовки викладача. На нашу думку, в межах цього напрямку є доцільним залучення курсантів старших курсів до цієї діяльності. Вони б допомагали курсантам молодших курсів увійти у ритм життя навчального закладу та досягти успіхів у навчанні, стройовій підготовці тощо.

Література:

1. Абдулов Р. М. Організація позааудиторної виховної роботи зі студентами в недержавних вищих навчальних закладах : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Абдулов Рінат Махмутович. – Луганськ, 2004. – 22 с.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : [метод. посіб.] / С. С. Вітвицька. – Київ : Центр навч. літ., 2005. – 396 с.
3. Демчук В. С. Виховна робота наставника академічної групи студентів ВНЗ / В. С. Демчук, М. І. Соловей. – Київ : КДІУ, 2000. – 68 с.
4. Безпалый С. М. Ефективність фізичної підготовки викладацького складу вищих навчальних закладів МВС України / С. М. Безпалый // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2012. – № 9. – С. 19–24.